

141

F

نام
نام خانوادگی
محل امضاء

141F

صبح جمعه

۹۱/۱۲/۱۸

دفترچه شماره ۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود منسکات اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

**آزمون ورودی
دوره های دکتری (نیمه متمرکز) داخل
در سال ۱۳۹۲**

**رشته های
الهیات - تاریخ و تمدن ملل اسلامی (کد ۲۱۴۱)**

مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (زبان عربی، تاریخ و تمدن ملل اسلامی)	۶۰	۱	۶۰

اسفندماه سال ۱۳۹۱

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نمی باشد.

حق چاپ و تکثیر سؤالات پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و ما متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة أو التعريب أو المفهوم (۱ - ۷)

- ۱- عین الصبیح:
- (۱) ﴿ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَ عَادَ بِالْقَارِعَةِ ﴾: آنگاه که ثمود و عاد «فارعه» را فراموش کردند،
- (۲) ﴿ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأَهْلَكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴾: ثمود را بخاطر طغیان آنها هلاک گردانیدیم،
- (۳) ﴿ فَأَمَّا عَادًا فَأَهْلَكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴾: اما عاد بوسیله بادی تند و سرکش هلاک گشتند،
- (۴) ﴿ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ ... ﴾: چون هفت شبانه روز آن را بر آنان مسلط کرده بودند ...
- ۲- « وَ إِذْ نَحْنُ بِقَوْمٍ نَرَى الصَّلَاةَ الْخَمْسَ نَافِلَةً وَ تَسْتَحِلُّ دِمَ الْحَجَّاجِ فِي الْحَلِّ وَ الْحَرَمِ! »:
- (۱) ناگهان به قومی برخوردیم که نمازهای پنجگانه را از مستحبات می‌شمردند و ریختن خون حججاج را در حل و حرم مباح می‌دانستند!
- (۲) در آن هنگام به گروهی رسیدیم که نمازهای پنجگانه را از نوافل می‌شمردند و خون حاجیان را در مسجدالحرام و خارج آن می‌ریختند!
- (۳) در این وقت به آن قومی برخوردیم که بجای پنج نماز نمازهای نافله را بجای می‌آوردند و از ریختن خون حججاج در مسجدالحرام با نداشتند!
- (۴) بطور ناگهانی به گروهی رسیدیم که نمازهای مستحب را بر پنج نماز ترجیح می‌دادند و ریختن خون حاجیان را در حل و حرم جایز می‌پنداشتند!
- ۳- « وَ لَا تَجْعَلِ الشُّورَى عَلَيْكَ غَضَاظَةً فَإِنَّ الْخَوَافِي قُوَّةٌ لِلْقَوَادِمِ! »: مشورت
- (۱) با دیگران خواری نمی‌آورد ولی قدرت زیاد، انسان را بی‌مقدار می‌کند
- (۲) را مایه شادابی خود قرار مده، زیرا گاهی ترس موجب قدرت انسان می‌شود!
- (۳) را مایه ذلت و خواری خود قرار مده، زیرا پرهای ریز در بالها کمکی برای پره‌های درشت است!
- (۴) خود را در راه افراد فرومایه قرار مده، که گاهی منشأ آن قدرت انسان است همچون پره‌های مقدم و درشت کبوتر!
- ۴- « بِدَأُ الْعَدَا الْعَكْسِيَّ بِاتْحَسَارِ الْاِحْتِلَالِ، وَ بَاتَ (الزَّوَالِ لِأَعْظَمِ مُؤَامِرَةِ عَالَمِيَّةٍ عَلَى قَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى! »:
- (۱) با شکست اشغال، شمارش از صفر آغاز شد، و نابودی بزرگترین توطئه بین‌المللی در شرف انجام گرفتن است!
- (۲) شمارش معکوس برای نابود شدن اشغالگران آغاز شده، و بزرگترین توطئه جهانی در یک قدمی نابودی قرار گرفته است!
- (۳) با ضعف اشغالگری شمارش معکوس آغاز شده، و نابودی بزرگترین توطئه جهانی به اندازه فاصله دو سر یک کمان و یا نزدیکتر شده است!
- (۴) با عقب‌نشینی اشغالگران، شمارش صفر شروع شد و شکست توطئه بزرگ جهانی به دروازه‌های آن و یا اندکی نزدیکتر از آن رسیده است!
- ۵- « فَإِنِّي رَأَيْتُ الْغَيْثَ يُسَامُ دَائِبًا وَ يُسَأَلُ بِالْأَيْدِي (إِذَا هُوَ أَمْسَكَ! ». عین المناسيب لمفهوم الجيب:
- (۱) رَبِّ رَمِيَةٍ مِنْ غَيْرِ رَامٍ!
- (۲) زَرَّ غَبًّا نَزَدَدَ حَبًّا!
- (۳) رَبِّ عَجَلَةٍ تَهَبُ رِيثًا!
- (۴) مِنْ تَأَنَّى أَدْرَكَ مَا تَمَنَّى!

۶- « این مسأله می‌رود که به مهمترین و برجسته‌ترین موضوع در سخنان مقامات دشمن تبدیل شود! »:

- ۱) تکاد هذه القضية أن تتبدل إلى أهمّ المواضيع و أبرزها في تصريحات سلطات العدو!
 - ۲) يوشك هذا الأمر أن يتحوّل بأهمّ و أبرز موضوع في تصريحات مسؤولي إدارات الأعداء!
 - ۳) سيكون الأمر هذا أن يتحوّل إلى أهمّ الموضوعات و أعظمها في قائمة تصريحات الأعداء!
 - ۴) لم تلبث هذه المسألة أن تتبدل إلى أكثر المواضيع أهميّة و بروزاً في تصريحات مسؤولي العدو!
- ۷- « منافقان، هر وقت فرصتی دست داده از وارد آوردن ضربه بر ما دریغ نکرده و نخواهند کرد! »:

- ۱) كلّما حصل المنافقون على الفرصة لن و لم يتقلّصوا عن إرسال الضربات أبداً!
- ۲) إنّ المنافقين لم يقفوا عن ممارسة ضربنا و لن يقفوا كلّما سنحت لهم الفرصة!
- ۳) إنّ المنافقين لم و لن يتوانوا من توجيه الضربة لنا كلّما سنحت لهم الفرصة!
- ۴) كلّما سنحت الفرصة للمنافقين لم ينتهوا من إطاحتنا و لن يتركونا أبداً!

■ ■ عین الصحيح في التشكيل (۸ و ۹)

۸- « و الناس ألف منهم كواحد و واحد كالألف ان أمر عنی

و للفتی من ماله ما قدّمت يده قبل موته، لا ما اقتنى! »:

- ۱) النَّاسُ — أَلْفٌ — كَوَاحِدٍ — مَالَهُ
- ۲) أَلْفٌ — إِنْ أَمْرٌ — مَالٍ — قَبْلَ
- ۳) وَ وَاحِدٍ — إِنْ أَمْرٌ — يَدَاهُ — اقْتَنَى
- ۴) مَالِهِ — قَدَّمَتْ — قَبْلَ — مَوْتَهُ

۹- عین الصحيح:

- ۱) لَا يَقَعُ اسْمُ الْإِسْتِضْعَافِ عَلَى مَنْ بَلَغَتْهُ الْحُجَّةُ فَسَمِعَتْهَا أُنْثَى وَ عَاَهَا قَلْبُهُ،
- ۲) إِنْ أَمْرًا صَعَبٌ مُسْتَصْعَبٌ، لَا يَحْمِلُهُ إِلَّا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ امْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ،
- ۳) وَ لَا يَبْعِي حَدِيثًا إِلَّا صُدُورُ أَمِينَةٍ وَ أَحْلَامُ رَزِينَةٍ؛ أَيُّهَا النَّاسُ، سَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقِدُونِي،
- ۴) فَلَأَنَا بِطَرِيقِ السَّمَاءِ أَعْلَمُ مِنِّي بِطَرِيقِ الْأَرْضِ، قَبْلَ أَنْ تَشْعُرَ بِرَجْلِهَا فِتْنَةً تَطَأُ فِي خِطَامِهَا ...

■ ■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۰ - ۱۲)

۱۰- « و إبراهيم إذ قال لقومه اعبدوا الله و اتقوه ذلكم خير لكم إن كنتم تعلمون »:

- ۱) ذلكم: إشارة لجمع البعید - معرفة - مبني على السكون/ مبتدأ و مرفوع محلاً، و الجملة اسمية
- ۲) خير: مشتق و اسم تفضيل (أصله: أخیر) - نكرة - معرب - صحيح الآخر - ممنوع من الصرف/ خير مفرد و مرفوع
- ۳) إذ: اسم غير متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - نكرة مخصّصة - مبني على السكون/ ظرف غير متصرف أو مفعول فيه للزمان و متعلّقه فعل «قال»
- ۴) اتقوا: أمر - للمخاطبين - مزيد ثلاثي من باب افتعال - معتل و نفيع مفروق (له الإعلال بالحذف و الإبدال و الإدغام) / فعل و فاعله ضمير الواو البارز، و الجملة فعلية

پی اچ دی تست ، وب سایت تخصصی آزمون دکتری

صفحه ۴

141F

مجموعه دروس تخصصی (زبان عربی، تاریخ و تمدن ملل اسلامی)

- ۱۱- ﴿ و لقد أرسلنا نوحًا إلى قومه فلبث فيهم ألف سنة إلا خمسين عامًا ﴾:
- (۱) خمسين: من أعداد العقود الأصلية - جمع سالم للمذكر بالإلحاق - نكرة - معرب / مستثنى متصل موجب و منصوب بالياء
- (۲) عامًا: مفرد مذكر - مشتق و اسم فاعل (مصدره: عموم) - نكرة - معرب - صحيح الآخر / تمييز مفرد و منصوب و مميّزه الملفوظي «خمسين»
- (۳) سنة: مفرد مؤنث - جامد و غير مصدر (مادته «وسن») - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / تمييز مفرد و مجرور، و مميّزه الملفوظي «ألف»
- (۴) ألف: اسم - مفرد مذكر - من الأعداد المفردة الأصلية - نكرة محضة - معرب - ممنوع من الصرف / ظرف أو مفعول فيه للزمان و منصوب، و متعلقه فعل «لبث»
- ۱۲- « أيها الناس من عرف من أخيه وثيقة دين و سداد طريق، فلا يسمعن فيه أقاويل الناس! »:
- (۱) يسمعن: للغائب - مجرد ثلاثي - صحيح و سالم - لازم - مبني للمعلوم - معرب / فعل مجزوم محلاً بحرف «لا» الناهية
- (۲) وثيقة: مفرد مؤنث (و التاء للنقل أو التحويل) - مشتق و صفة مشبهة (مصدره: وثوق) - معرفت بالإضافة / مفعول به و منصوب
- (۳) أقاويل: جمع تكسير (منتهى الجموع، مفرده: أقوال) - جامد - ممنوع من الصرف (و لكنه يقبل الكسر بسبب إضافته) / مفعول به و منصوب
- (۴) الناس (أيها الناس...): اسم جمع (واحد: إنسان) - جامد (غير مصدر) - معرفت بأل - معرب / بدل كل من كل و مرفوع بالتبعية للفظ المبدل منه
- ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۳ - ۲۰)
- ۱۳- عین الخطأ للفراغ: يا أدعوا الله في كل الأحوال!
- (۱) مؤمنين! (۲) مؤمنان! (۳) مؤمنتان! (۴) مؤمنابا
- ۱۴- ﴿ ليس الله بظلام للعبيد ﴾. عین الصحيح للفراغ: إن اللام في الآية الكريمة
- (۱) للملكية! (۲) للتعليل! (۳) للتبيين! (۴) للتقوية!
- ۱۵- عین المضارع منصوباً:
- (۱) أظننت أن لا أعود مرة أخرى! (۲) حسبت أن أخرج بعد هذا الفصل!
- (۳) علم الله أن سيكون الفوز حتماً! (۴) فهمت أن قد ينجح أخوك السنة!
- ۱۶- عین الخطأ:
- (۱) أنت، إن تجتهد و تحاول تنجح و تفوز! (۲) أنت، إن تجتهد و تحاولي تنجحي و تفوزي!
- (۳) أنت، إن تجتهد و تحاول تنجح و تفوز! (۴) أنت، إن تجتهد و تحاولي تنجحي و تفوزين!
- ۱۷- عین الصحيح (في العبر):
- (۱) الطلبة يستقرون في مكتبة الكلية! (۲) لعمرک أقسم إن الفلاح يشمنا جميعاً!
- (۳) لولا الكتاب يكون بيننا لكننا أميين! (۴) الذي يبكي من الجوع فبحاجة إلى الرعاية!

۱۸- عین «کم» لا یمكن أن تكون استفهامیة:

- (۱) کم إجابة أُجبت حتّى الآن.
 (۲) کم بشری أشرتہم.
 (۳) کم طاعت من كتب.
 (۴) کم ساع بینکم.

۱۹- عین الخطأ:

- (۱) إنہا جميلة الوجه و قبیح عملها و لكنہا حسن سلوكها!
 (۲) إنہا جميل وجهها و فبیحة العمل و لكنہا حسنة السلوك!
 (۳) إنہ جميل الوجه و قبیح عمل و لكنہ حسنة السيرة!
 (۴) إنہ جميل الوجه و قبیح عملاً و لكنہ حسنة سيرته!

۲۰- عین الخطأ:

- (۱) أیدني الصادقون و أیدتہم!
 (۲) أیدوني و أیدت الصادقون!
 (۳) أیدوني و أیدت الصادقين!
 (۴) أیدني و أیدتہم الصادقون!

۲۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) سپاهیان ترک معتصم نقش مهمی در فتح عموریه و دیگر مناطق روم شرقی ایفا کردند.
 (۲) تنوفیل با هدف پشتیبانی از بابک خرمدین، در سال ۲۲۳ بر شهرها و مناطق اسلامی یورش برد.
 (۳) توجه فراوان معتصم به سپاهیان ترک موجب نارضایی و شورش سپاهیان عرب به فرماندهی عجیف بن عنبسه شد.
 (۴) معتصم عباسی با هدف مقابله با حملات امپراتوری بیزانس به مرزهای اسلامی، توماس صقلی را بر ضد تنوفیل برانگیخت و ساز و بزرگ جنگی در اختیار او نهاد.

۲۲- اصلی ترین عامل در رساندن پیام اسلام به اعماق جامعه هندوی کدوم بود؟

- (۱) تبلیغات و فعالیت‌های مشایخ صوفیه
 (۲) تبلیغات داعیان و مبلغان شیعی اسماعیلی
 (۳) اقدامات نظامی سرداران مسلمان ترک در هند
 (۴) فعالیت‌های بازرگانان عرب و ایرانی در سواحل غربی و شرقی هند

۲۳- مهم ترین عامل در توجه فراوان اروپائیان به تیمور و به رسمیت شناختن وی چه بود؟

- (۱) شکست دادن سلطان عثمانی در ۸۰۴
 (۲) یورش به قلمرو ممالیک و شکست دادن الملك الناصر فرج
 (۳) گزارش‌های ستاحان و سفیران اروپایی درباره تیمور
 (۴) نامه‌نگاری‌های تیمور و مانوئل امپراتور بیزانس

۲۴- کدام گزینه را می توان «مهم ترین مشخصه دینی و مذهبی دوره ایلخانی» دانست؟

- (۱) تعقیب و آزار یهودیان
 (۲) نبودن تعصبات شدید مذهبی
 (۳) رواج تشیع در میان اکثریت مردم ایران
 (۴) گسترش مسیحیت در میان درباریان و نخبگان

- ۲۵- کدام گزینه درباره‌ی روابط و مناسبات بویه‌یان و دستگاه خلافت عباسی نادرست است؟
- ۱) بقاء لدوله با هدف تأمین نیازهای مالی خود، در سال ۲۸۱ اموال خلیفه الطائع را مصادره و او را بر کنار کرد و القادر را بر جای وی نشاند.
 - ۲) سلطه بویه‌یان بر دستگاه خلافت به دلیل شیمه بودن آن خاندان، موافق میل و خواست عباسیان نبود.
 - ۳) ابونصر خسرو دیلمی واپسین امیر بویه‌یی در عراق، بر خلاف رضایت خلیفه و به رغم اعتراض وی، خود را «الملک الرحیم» لقب داد.
 - ۴) عضدالدوله پس از سرکوب مخالفان، درصدد برآمد تا روابط خود را با دستگاه خلافت بهبود بخشد تا با استفاده از نفوذ معنوی خلیفه عباسی، ره را برای گسترش قلمرو خود هموار سازد.
- ۲۶- در آغاز، هدف از تدوین حدیث پیامبر (ص) کدام بود؟
- ۱) آگاهی از سنت و سیره‌ی رسول خدا (ص) و غزوات
 - ۲) گردآوری احادیث برکنده ذیل عناوین فقهی، تاریخ و سیره
 - ۳) پاسخگویی به نیاز جامعه‌ی نوین اسلامی در جنبه‌های تشکیلاتی و عقیدتی
 - ۴) استفاده در متازعات عقیدتی و سیاسی، پیروی از آن در مواجهه با حوادث مختلف و با صرف اطلاع از سنت
- ۲۷- کتاب «الشقائق النعمانیة فی علماء الدولة العثمانیة» را به زبان نگاشته و موضوع آن می‌باشد.
- ۱) ولیاء چلبی - عربی و ترکی - علماء و تاریخ و مردم شناسی عصر عثمانی
 - ۲) فریدون بک - ترکی - شرح احوال علماء، وزرا و برای عصر عثمانی
 - ۳) طاش کویری زاده - عربی - اوضاع و تحولات فرهنگی عصر عثمانی
 - ۴) طاش کویری زاده - ترکی - تراجم علمای عصر عثمانی
- ۲۸- کدام گزینه درباره «دیوانسالاری سلاجقه بزرگ» نادرست است؟
- ۱) دیوان‌های اصلی در این دوره که تحت نظارت وزیر قرار داشتند، عبارت بودند از: دیوان الاکتشاء و الطقراء و دیوان الزمام و الاستیفاء.
 - ۲) اساس دیوان‌سالاری سلاجقه بزرگ را «وزارت» تشکیل می‌داد و وزیر زمانی که در اوج قدرت بود، همه‌ی امور اداری و دیوانی، خاصه امور مالی را سرپرستی می‌کرد.
 - ۳) بعد از ملکناه سلجوقی، اهمیت وزیر در مقایسه با مستوفی الممالک کاهش یافت و در نتیجه ارتباط سلطان با روسای دیوان‌ها مستقیم صورت می‌گرفت، نه به واسطه وزیر.
 - ۴) وزیر در عهد سلاجقه بزرگ همواره در رأس امور دیوانی قرار داشت و همه امور دواوین به واسطه‌ی او به اطلاع سلطان می‌رسید و مقامات منشی الممالک و مستوفی الممالک و وکیلدر هیچ‌وقت در مقابل وزیر، استقلال رأی نداشتند.
- ۲۹- درباره رسائل جابری کدام گزینه نادرست است؟
- ۱) در مجموعه رسائل جابری، تقریباً در همه موضوعات علوم از جهان‌شناسی و احکام نجوم گرفته تا کیمیا و موسیقی و علم اعداد و حروف بحث شده است.
 - ۲) مهم‌ترین رساله‌ی مجموعه جابری در علم کیمیا، کتاب المیزان است که در واقع روش کیمیایی جابر بر این مفهوم، یعنی «میزان» مبتنی است.
 - ۳) تحقیقات پاول کراوس و هولیمارد و دیگران نشان داده است که نمی‌توان به نسبت مجموعه رسائل جابری به جابر بن حیان کوفی - از شاگردان امام جعفر صادق (ع) - تردید کرد.
 - ۴) بر اساس تحقیق محققان معاصر، نمی‌توان همه رسائل مجموعه جابری را به جابر بن حیان قرن دومی منسوب کرد، بلکه شمار زیادی از این رسائل حاصل کار نویسندگان پیرو مکتب جابری در قرن چهارم است.
- ۳۰- نظریه «عصبیت» در اندیشه سیاسی ابن خلدون در ذیل کدام یک از مقوله‌های زیر جای دارد؟
- ۱) تأسیس و تکوین دولت
 - ۲) علم مدنی و مدینه فاضله
 - ۳) خردگرایی و واقع‌گرایی تاریخی - فلسفی
 - ۴) علم عمران بتیری یا جامعه‌شناسی تمدن

- ۳۱- کدام گزینه درباره جغرافیای تاریخی بصره درست است؟
 (۱) در سال ۱۷ هجری، از تجمع هفت دسکره شکل گرفت.
 (۲) در آغاز کار به هفت محله یا هفت منطقه نظامی تقسیم می‌شد که اساس این تقسیم‌بندی کاملاً قبیله‌ای بود.
 (۳) در قدیم فاقد دیوار و حصار دفاعی بود و دور تا دور این شهر مستطیل شکل به وسیله رودخانه‌های بزرگ حفاظت می‌شد.
 (۴) در آغاز کار به پنج محله نظامی (اخماس) تقسیم شده بود که اساس این تقسیم‌بندی غیر قبیله‌ای و مبتنی بر مناصب نظامی و اداری بود.
- ۳۲- کدام گزینه درباره جغرافیای تاریخی شهر جتّان اندلس نادرست است؟
 (۱) در قرن سوم هجری به دلیل یافت جمعیتی این شهر، رفاهت‌های سخنی میان دو گروه مهاجر عرب و بربر در گرفته بود.
 (۲) جغرافی دانان اسلامی شهر جتّان را به سبب کمبود آب و عدم حاصلخیزی خاک، از نظر زراعت و کشاورزی بسیار ضعیف وصف کرده‌اند.
 (۳) این شهر در دوره امویان اندلس، مرکز تجمع مهاجران قنسرین شام بود و به همین سبب این شهر از سوی این مهاجران، قنسرین خوانده شد.
 (۴) جغرافی دانان قرن چهارم هجری، جتّان را از مراکز مهم بازرگانی معرفی کرده‌اند و بازرگانان روم و مغرب و مصر با کالاهای فراوان در این شهر رفت و آمد می‌کردند.
- ۳۳- کدام گزینه درباره کتاب سیدی رئیس در موضوع جغرافیای دریانوردی با عنوان «المحیط» نادرست است؟
 (۱) با استفاده از اثر مذکور می‌توان نقشه همه سواحل اقیانوس هند و مجمع الجزایر شرقی را تقریباً با دقت تمام رسم کرد.
 (۲) این اثر تا حدی نماینده انتقال از عرصه مشاهدات پراکنده و رصدی‌های متفرق قرون گذشته (پیش از قرن دهم) به قلمرو معرفت منظم دوران نوین است.
 (۳) سیدی رئیس در کتاب المحيط خود، اتکای زیادی به منابع عربی پیش از خود، بویژه آثار ابن ماجد و سلیمان مهری، داشته است.
 (۴) اهمیت کتاب المحيط سیدی رئیس بیشتر در خصوص جغرافیای دریانوردی بحر المیط، بحر الروم، بحر القلزم و نیز ذکر دنیای نو (آمریکا) به عنوان اقلیم هشتم است.
- ۳۴- کدام مورخ مسلمان راه دستیابی به حقایق و وقایع تاریخی را علاوه بر نقل و سماع، داوری عقلی از طریق مقایسه در منقولات می‌داند؟
 (۱) ابوریحان بیرونی (۲) رشیدالدین فضل‌الله (۳) مقریزی (۴) مسکویه
- ۳۵- کدام گزینه درباره تاریخ نگاری اسلامی شبه قاره هند در عصر شاه جهانی درست است؟
 (۱) غلبه رویکرد به تاریخ نگاری دولت‌های اسلامی در شبه قاره، استفاده از اسناد
 (۲) رویکرد انتقادی، غلبه روش تحلیلی و توجه به تراجم نویسی
 (۳) دقت در جزئیات، استفاده از اسناد و تبلور شعور تاریخی
 (۴) غلبه نگرش دینی، بهره‌گیری از روایات و کثرت تألیفات
- ۳۶- کدام مورخ مسلمان تاریخ را مجرای همه دانش‌های بشری می‌دانست که اگر بدان پرداخته نشود، «اول و آخر علم ضایع می‌گردد»؟
 (۱) ابن خلدون (۲) طبری (۳) مسعودی (۴) مسکویه
- ۳۷- دلایل و انگیزه‌های نادر در لشکرکشی به هند چه بود؟
 (۱) دسترسی به فراریان افغان، نجات سفیران در بند، قتل پادشاه دهلی
 (۲) امنیت سرحدات ایران، کسب غنائم و تأمین خزانه خالی، گوشمالی گورکانیان
 (۳) توسعه قلمرو ایران، انتقام از محمد شاه گورکانی، گسترش مذهب اهل سنت
 (۴) حفاظت از کابل، غزنین و جلال آباد، قتل محمدشاه و دستیابی به گنجینه سلطنتی او، دستگیری پیانیان افغانی

- ۳۸- کدام گزینه بیانگر اقدامات سلطان محمد فاتح است؟
 (۱) حمله به مجارستان، فتح جزیره‌ی رودس، تقویت نیروی دریایی
 (۲) تجهیز ارتش عثمانی به سلاح گرم، تقویت نیروی دریایی نوبنیاد عثمانی، تقویت مقام سلطان
 (۳) تدوین قانون نامه‌های کیفری و مالیاتی و حقوقی، توسعه‌ی ارضی به سوی شرق آناتولی، تجهیز ارتش عثمانی
 (۴) تقویت مقام سلطان، حذف خاندان‌های قدرتمند از تشکیلات اداری، وضع قانون منع تردد میان ایران و عثمانی
- ۳۹- مراد از «دور قیامت» در تاریخ اسماعیلیان نزاری ایران چیست؟
 (۱) دستور بازگشت به شریعت و دوری از الحاد و اباحه‌گری توسط جلال‌الدین حسن
 (۲) جایگزینی دعوت مبتنی بر قتل و ترور به جای دعوت مبتنی بر کتاب و وعظ و رساله
 (۳) اعلام برداشته شدن تکالیف شرعی از مردم توسط حسن علی ذکرة السلام و ترویج اباحه‌گری
 (۴) استقرار در قلعه الموت و تبدیل آن به مرکز قدرت خداوندان الموت و توسعه قدرت به دیگر شهرهای ایران
- ۴۰- کدام گزینه از مشخصه‌های مکتب فقهی محقق کرکی، فقیه مهاجر نامدار به ایران، در عصر صفوی بود؟
 (۱) اختیارات مطلقه‌ی فقیه، وجوب اخذ خراج، وجوب تقیه
 (۲) صدور جواز همکاری فقها با امراء، وجوب تقیه، نماز جمعه
 (۳) توجه به مسائلی چون حدود اختیارات فقیه، نماز جمعه، خراج
 (۴) توجه به حدود اختیارات فقیه، نفی اقامه جمعه در عصر غیبت، جهر بسم الله در نماز
- ۴۱- کدام گزینه درباره دولت سامانیان نادرست است؟
 (۱) حکومت سامانیان از نظر مردم مشروع محسوب می‌شد و دسته‌های مطوعه و غازیان همواره آماده دفاع از قلمرو سامانیان از هجوم ترکان غیر مسلمان در نواحی شرق ماوراءالنهر بودند.
 (۲) درخشان‌ترین دوران فرمانروایی آل سامان دوران امارت نصر بن احمد بود که علی‌رغم خردسالی در هنگام جلوس، سعی و تدبیر وزیرانی همچون جیهانی و بلعمی آغاز فرمانروایی وی را از تزلزل ایمن ساخت.
 (۳) امیران سامان جز در اظهار تابعیت رسمی از خلیفه، در تمام خراسان و سیستان و ماوراءالنهر در همه چیز مستقل و مختار بودند و امور حوزه فرمانروایی خود را بدون دستور خلیفه تمشیت می‌کردند.
 (۴) وقتی که قلمرو سامانیان در خراسان و ماوراءالنهر به ترتیب میان غزنویان و ایلک خانیان تقسیم شد، سیاست اطاعت رسمی از خلیفه بر خلاف گذشته کم رنگ شد و از سیاست سامانیان در این خصوص پیروی نشد.
- ۴۲- کدام گزینه درباره‌ی اثر آدریان رلاندهلندی تحت عنوان «دیانت محمدی» درست است؟
 (۱) بنا به انگیزه‌ی استعماری به توصیف تعالیم اسلام پرداخت.
 (۲) از منظر آراء جزمی کیسایی به بررسی و نقد تعالیم اسلامی پرداخت.
 (۳) در توصیف تعالیم اسلام نگاهی خصمانه داشت و در این جهت گزینشی عمل می‌کرد.
 (۴) باب توصیف دین اسلام بر اساس متون اسلامی را گشود و عملاً روش نقد علمی آنها را پدید آورد.
- ۴۳- منافقان در کدام غزوه شرکت کردند و به اختلاف افکنی بین مهاجران و انصار دامن زدند؟
 (۱) احد (۲) بنی المصطلق (۳) تبوک (۴) خندق
- ۴۴- استفاده از گنبد‌های پیازی شکل تحت تأثیر مکتب ایران و افزودن سنگ‌های رخام تراشیده و ستون‌های قطور بر آن، از ویژگی‌های کدام مکتب معماری اسلامی است؟
 (۱) شامی (۲) عراقی (۳) مصری (۴) هندی

پی اچ دی تست ، وب سایت تخصصی آزمون دکتری

- ۴۵- کدام گزینه درست است؟
(۱) صالح بن علی کارگزار عباسی در مصر، برای توسعه فسطاط قدیم، شهر قطائع را کنار آن پدید آورد.
(۲) رافقه شهری بود که به فرمان مأمون عباسی ایجاد شد تا نیروهای نظامی و تدارکات لازم را برای جنگ با امپراتوری روم شرقی تامین نماید.
(۳) «عسکر» شهری نظامی بود که به فرمان احمد بن طولون در کنار فسطاط و برای پیشگیری از ایجاد درگیری میان نظامیان و مردم پدید آمد.
(۴) «مدینه الزاهره» در حومه قرطبه به فرمان منصور بن ابی عامر و با هدف تسلط بیشتر بر خلیفه اموی و دور نگاه داشتن وی از دید مردم، بنا شد.
- ۴۶- سربازانی که محافظت از سلطان مملوکی در جنگ را عهده‌دار بودند چه نام داشتند؟
(۱) ارباب الجوامک (۲) اجناد حلقه (۳) امیران هزارتایی (۴) مستامنه
- ۴۷- کدام گزینه درباره‌ی امویان اندلس نادرست است؟
(۱) انگیزه اصلی مولدان طلیطله از شورش‌های مکرر بر ضد امویان بازگرداندن عظمت گذشته آن شهر بود.
(۲) عبدالرحمن اول با هدف پیشگیری از حملات عباسیان از جانب شرقی دریای مدیترانه، جزائر البلغار در شرق اندلس را تصرف کرد.
(۳) هدف اصلی عمر بن حفصون از دعوت اهل اندلس به حمایت از عباسیان جلب پشتیبانی دست نشاندهگان اقلیتی آنها در برابر امویان اندلس بود.
(۴) هدف اصلی عبدالرحمن سوم از اعلام خلافت، مقابله سیاسی با خلفای فاطمی بود که به تازگی در مغرب ظهور یافته و بر سواحل جنوبی و شرقی اندلس دست اندازی می‌کردند.
- ۴۸- کدام گزینه درست است؟
(۱) عبدالملک بن قطن کارگزار اندلس بود که بر آن بود تا با لشکرکشی به سرزمین فرانک، شکست بلاط الشهداء را جبران نماید، اما از دوک ژودو شکست خورد و به اندلس بازگشت.
(۲) سمح بن مالک خولانی نخستین کارگزار اندلس است که پس از تصرف دوباره مناطق جنوبی فرانسه، اراضی تصرف شده را میان فاتحان مسلمان تقسیم کرد.
(۳) عمر بن عبدالعزیز نخستین خلیفه‌ای است که اندلس را به سبب اهمیت و موقعیت سیاسی و نظامی، از امارت مغرب مستقل ساخت.
(۴) جانشین عبدالمنک، عقبه بن حجاج سلولی بود که موفق شد شارل مارتل را شکست داده و بر نواحی جنوب فرانسه تسلط یابد.
- ۴۹- کدام گزینه نادرست است؟
(۱) محمد بن تومرت در واکنش به اعتقادات مرابطون که از نظر وی کفرآمیز بود، پیروان خود را موحدون نام نهاد.
(۲) شمار زیادی از نیروهای مرابطون پس از شکست از موحدون به جزائر البلغار پناه برده و بنی نمائیه را بر ضد موحدون بر نگيختند.
(۳) نبرد بحیره، نخستین اقدام نظامی مهم موحدون برای براندازی مرابطون به دلیل محاصره و قتل نیروهای موحدون، به شکست آنان انجامید.
(۴) المعز بن بادیس زیری علاقه بسیاری به ترویج مذهب اسماعیلی در مغرب داشت. از این رو رابطه‌ی استوار با فاطمیان برقرار کرده و مبلغان آنها را در مغرب مورد حمایت قرار داد.

پی اچ دی تست ، وب سایت تخصصی آزمون دکتری

- ۵۰- کدام گزینه درباره‌ی رستمیان درست است؟
- ۱) اقدام عبدالرحمن بن رستم در تعیین فرزندش به جانشینی، سر آغاز دو راهی در حکومت رستمیان بود.
 - ۲) عبدالرحمن بن رستم بنا بر اعتقاد خوارج اباضی به حکومت شورایی، تعیین جانشین خود را به شورائی از سران مذهب واگذار کرد.
 - ۳) ابوبکر بن افلح شیوه‌ی پیشینیان خود در دستیابی بر حکومت را که مبتنی بر مشاوره با فقها و سران قبایل بود، کنار نهاد و با تکیه بر بزرگترین قبیله اباضی مذهب یعنی نفوسه، حکومت را به دست آورد.
 - ۴) عصر طلایی رستمیان دوران محمد بن افلح بود که اساس حاکمیت خود را بر مشاوره با سران قبایل و انتصاب کارگزاران کارآمد و دادگر نهاد.
- ۵۱- کدام گزینه درست است؟
- ۱) تمایلات ایرانی مأمون عامل اصلی شورش گروهی از علویان و اعراب به رهبری ابن طباطبای بود.
 - ۲) محمد بن قاسم علوی در اعتراض به اقدامات ضد شیعی متوکل و رفتارهای خشن او با علویان، در خراسان و ماوراءالنهر قیام کرد.
 - ۳) مأمون بر این عقیده بود که خلافت حق علویان است و با انتخاب امام رضا (ع) به ولیعهدی می‌خواست این حق را بدانان باز پس دهد.
 - ۴) مردم خراسان در واکنش به ستمگری‌های علی بن عیسی بن ماهان والی هارون الرشید در خراسان، به رهبری نصر بن سبت سر به شورش برداشتند.
- ۵۲- کدام گزینه درباره‌ی منصور قلاوون نادرست است؟
- ۱) توانست سلطنت را از خاندان ظاهری به خاندان قلاوون منتقل کند.
 - ۲) پس از پیروزی بر مغولان آخرین بقایای صلیبیان را از شام بیرون راند.
 - ۳) در زمان وی طرابلس و دژ مرقب از دست صلیبیان خارج شد و با حاکم صور یمان صلح بسته شد.
 - ۴) وی سعید برکه خان را وادار به خلع کرد و وصی عادل بدرالدین سلامش شد و اندکی بعد خود به سلطنت رسید.
- ۵۳- چرا اخشید پس از پیروزی نهایی بر سیف‌الدوله حمدانی با وی مصالحه کرد؟
- ۱) به جهت ازدواج سیف‌الدوله با دختر اخشید.
 - ۲) از بیم حملات فاطمیان به مصر و رومیان به شام
 - ۳) از بیم حملات بیزانس به شام و به دست آوردن رضایت خلیفه عباسی
 - ۴) از بیم نفوذ سیف‌الدوله در دربار عباسی و مخدوش شدن مشروعیت وی از نظر خلیفه عباسی
- ۵۴- علل شکست نهایی صلیبیان در جنگ پنجم صلیبی چه بود؟
- ۱) همکاری و همبستگی خاندان ایوبی و اتخاذ تدابیر نظامی نادرست از سوی بیلاژیوس در حمله به قاهره
 - ۲) مقاومت مسلمانان در عادلیه و از سوی دیگر اختلاف بیلاژیوس و ژان بریتی در اتخاذ سیاست واحد نظامی
 - ۳) بنای پل بزرگ بر رود نیل و ایجاد سدّی بر نیل با قایق‌های غرق شده و از سوی دیگر اختلافات فرماندهان صلیبی
 - ۴) مقاومت مسلمانان در دمياط و کارساز شدن استحکامات دریایی (برج سلسله) و رسیدن نیروهای کمکی معظم عیسی از دمشق
- ۵۵- کدام گزینه درباره‌ی یکی از مهم‌ترین نتایج جنگ‌های صلیبی برای صلیبیان درست است؟
- ۱) رها شدن از سلطه‌ی فکری کلیسا
 - ۲) آشنایی با فنون شهرسازی مسلمانان
 - ۳) سلطه‌ی بلامناع بر راه‌های تجارت دریایی مدیترانه
 - ۴) درک ضرورت و رغبت به آموزش زبان عربی در غرب

- ۵۶- آثار کیهان شناسی اسلامی غالباً بر چه دیدگاه و مبنایی استوار است؟
(۱) بر مبنای سلسله مراتب هستی
(۲) مبتنی بر معرفت شناسی حسی و عقلی
(۳) بر اساس جدایی میان عالم ماده و معنی
(۴) نگاه کلی گرایانه به جهان هستی به مثابه آیه و نشانه‌ای از خالق هستی
- ۵۷- حدیث «العلم نور یقذفه الله فی قلب من یشاء» متناسب با کدام رویکرد تعلیم و تربیتی در اسلام است؟
(۱) اجتماعی (۲) حدیثی (۳) صوفیانه (۴) فلسفی
- ۵۸- درباره‌ی املاء کدام گزینه نادرست است؟
(۱) با بسته شدن باب اجتهاد املائی حدیث نیز رو به سستی رفت.
(۲) آخرین کوشش برای احیای مجلس املا به همت سیوطی صورت گرفت که ناموفق بود.
(۳) امالی قالی که در جامع‌الزهراء قرطبه ایراد شد از عالی‌ترین نمونه‌های املائی ادب است.
(۴) برجسته‌ترین کتاب امالی در امامیه از آن سید مرتضی و در موضوع ادب و کلام است.
- ۵۹- درباره‌ی کتاب درسی و علم مربوط به آن کدام گزینه درست است؟
(۱) مغنی اللیبیب، نحو- مفاتیح‌الغیب رازی، کلام - الهدایه، فقه حنفی
(۲) المهذب، فقه شافعی - مختصر النافع، فقه امامیه - معالم الدین، کلام
(۳) الکشاف، تفسیر قرآن - منظومه شاطبیه، قرائت - الکافی و الشافی، صرف و نحو
(۴) رشاد الاذهان، کلام امامیه - مختصر مزنی، فقه شافعی - المدونه الکبری، فقه مالکی
کدام گزینه درست است؟
- ۶۰-
(۱) ایوبیان و ممالیک در اسلوب کنده‌کاری از شیوه‌های فاطمی پیروی کردند.
(۲) نمونه‌هایی از نخستین کنده‌کاری‌های اسلامی در کاخ‌های المشتی و قبه الصخره باقی مانده است.
(۳) کاربرد نقوش انسانی و حیوانی در کنده‌کاری دوره‌ی سلجوقی رو به فزونی نهاد.
(۴) کنده‌کاری دوره‌ی اموی متکی بر شاخه‌های گیاهی با پیچ و تاب‌های مکرر بود که نمونه‌های آن در رصافه مشاهده می‌شود.